

den pågældende tredjemands handling har en helt særlig og ekstraordinær karakter.

Der må stilles strenge krav til beviset for, at den situation, der er opstået, ikke kunne have været forudset, afværget eller afbødet, selv om der er udvist passende omhyggelighed. Vurderingen af, om der er udvist 'passende omhyggelighed', må hovedsagelig bero på en konkret vurdering af pakkerejsens karakter og arten af den pågældende tredjemands handling. Pakkerejsseudvalget nævner i betænkningen, s. 190, at en arrangør eller tjenesteyder, der f.eks. får et tip om, at der vil blive øvet hærværk mod en bus, som næste dag skal bruges til transport af kunderne, må sørge for overvågning af bussen og tage de nødvendige skridt til at sikre alternativ transport.

Nr. 4 drejer sig om tilfælde, hvor aflysningen eller ændringen i forhold til det aftalte skyldes force majeure eller lignende helt særlige og ekstraordinære forhold, som ikke kan henføres til en uvedkommen tredjemand. Bestemmelsen svarer i øvrigt til nr. 3.

Reglen i stk. 2 svarer i sit indhold til bestemmelsen i købelovens § 80, stk. 1, nr. 4, jf. § 42, stk. 2.

Det foreslås i stk. 3, at regler om frister for aflysning på grund af for få deltagere kan fastsættes administrativt. Justitsministeriet vil fastsætte regler herom efter drøftelse med de berørte organisationer m.v.

Stk. 1 tilsigter at gennemføre direktivets artikel 4, stk. 6, 2. afsnit, og svarer med visse ændringer til § 16 i Pakkerejsseudvalgets lovudkast.

Til § 18

Den foreslåede bestemmelse svarer til reglen i købelovens § 78, stk. 1, 2. pkt., om løsøresælgerens afhjælpningspligt.

Det er ikke nødvendigt, at arrangøren selv afhjælper manglen, blot manglen udbedres, uden at kunden skal betale for det.

Kunden kan forlange enhver mangel udbedret, medmindre det godtgøres, at arrangørens byrde herved ikke står i rimeligt forhold til kundens interesse i afhjælpning. En mindre mangel kan således ikke kræves afhjulpet, hvis udbedringen vil være meget dyr. Udbedringsomkostningen er dog ikke nødvendigvis uforholdsmæssig, blot fordi den beløbsmæssigt overstiger den værdiforringelse, manglen medfører.

Bestemmelsen tilsigter at gennemføre direktivets artikel 4, stk. 7, men giver dog kunden en videre beskyttelse, idet afhjælpningspligten ikke som i direktivet er begrænset til væsentlige mangler.

Bestemmelsen svarer med en redaktionel ændring til § 17, stk. 1, i Pakkerejsseudvalgets lovudkast.

Til § 19

Ved den foreslåede bestemmelse gøres krav om afhjælpning til kundens centrale mangelsbeføjelse. Forholdsmæssigt afslag og ophævelse kommer kun på tale, hvis manglen ikke kan afhjælpes uden uforholdsmæssige omkostninger eller væsentlig ulempe for arrangøren, eller hvis arrangøren ikke afhjælper manglen inden rimelig tid, efter at kunden har fremsat krav herom. Hvad der er 'inden rimelig tid' må navnlig afhænge af manglens betydning for kunden, hvor kompliceret det er for arrangøren at udbedre manglen, samt pakkerejsens tidsmæssige udstrækning. Er der tale om meget alvorlige mangler, vil arrangøren efter omstændighederne skulle efterkomme kundens krav om afhjælpning omgående.

Afslag skal beregnes i overensstemmelse med almindelige regler, dvs. som et nedslag i prisen, som procentvis svarer til den procentvise værdiforringelse af pakkerejsen.

Bestemmelsen tilsigter at gennemføre direktivets artikel 4, stk. 7, og svarer med visse ændringer til § 17, stk. 2, i Pakkerejsseudvalgets lovudkast.

Til § 20

Bestemmelsen drejer sig om ophævelse af aftalen på grund af mangler, der viser sig efter, at pakkerejsen er begyndt. Efter pakkerejsens påbegyndelse er ophævelse en særdeles indgribende beføjelse over for arrangøren, som på det tidspunkt ikke har praktisk mulighed for at sælge pakkerejsen til anden side, og som endvidere ikke kan få erlagte ydelser tilbage som ved løsøre køb.

I stk. 1 fastlægges betingelserne for, at kunden kan hæve aftalen. Den grundlæggende betingelse er, at der skal være tale om en mangel, som medfører, at formålet med pakkerejsen er væsentligt forfæjlet. I bestemmelsen angives herefter som et eksempel på, hvad der kan udgøre en sådan mangel, at en betydelig del af de aftalte ydelser ikke leveres.

Ved bedømmelsen af, om betingelserne for ophævelse er opfyldt, må der således lægges vægt på manglens karakter og betydning for kundens udbytte af pakkerejsen som helhed samt på, om arrangøren har haft mulighed for at vurdere denne betydning.

I Pakkerejsseudvalgets betænkning er der på s. 184-185 nævnt nogle eksempler fra ankenævnspraksis, som kan belyse, om en mangel har medført, at formålet med en pakkerejse er væsentligt forfæjlet. I et tilfælde, hvor skibet til et 7-dages krydstogt med start fra en sydeuropæisk by på grund af motorskade måtte returnere efter få timers sejlads og først for-